

วิภาวดี ริญญามี 2555: การศึกษาเปรียบเทียบชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองกับอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทูล, ปร.ด. 210 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองและอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรีเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงเสียง คำ และความหมายของชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองและอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ในอดีตกับในปัจจุบันและเพื่อศึกษาภาพของสังคมที่ปรากฏจากชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองและอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ เป็นชื่อหมู่บ้านในอำเภอเมือง จำนวน 77 ชื่อหมู่บ้าน และชื่อหมู่บ้านในอำเภอวังม่วง จำนวน 31 ชื่อหมู่บ้าน รวม 108 หมู่บ้าน

ผลการวิจัย ในด้านความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้านในอำเภอเมือง จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่ 1 ชื่อหมู่บ้านที่สื่อความหมาย 1 เนื้อหา พบชื่อหมู่บ้านเกี่ยวกับภูมิประเทศมากที่สุด ลักษณะที่ 2 ชื่อหมู่บ้านที่สื่อความหมาย 2 เนื้อหา พบชื่อหมู่บ้านเกี่ยวกับภูมิประเทศ+ต้นไม้มากที่สุด และลักษณะที่ 3 ชื่อหมู่บ้านที่สื่อความหมาย 3 เนื้อหา พบชื่อหมู่บ้านเกี่ยวกับแหล่งน้ำ+อื่นๆ+สัตว์ และชื่อหมู่บ้านเกี่ยวกับภูมิประเทศ+ต้นไม้+ตำนาน ส่วนอำเภอวังม่วงจำแนกเป็น 3 ลักษณะเช่นกัน ได้แก่ ลักษณะที่ 1 ชื่อหมู่บ้านที่สื่อความหมาย 1 เนื้อหา พบชื่อหมู่บ้านเกี่ยวกับภูมิประเทศมากที่สุด ลักษณะที่ 2 ชื่อหมู่บ้านที่สื่อความหมาย 2 เนื้อหา พบชื่อหมู่บ้านเกี่ยวกับภูมิประเทศ+ต้นไม้ และชื่อหมู่บ้านเกี่ยวกับแหล่งน้ำ+ต้นไม้มากที่สุด และลักษณะที่ 3 ชื่อหมู่บ้านที่สื่อความหมาย 3 เนื้อหา พบชื่อหมู่บ้านเกี่ยวกับแหล่งน้ำ+ต้นไม้+ตำนาน อำเภอเมืองและอำเภอวังม่วง พบชื่อหมู่บ้านลักษณะที่ 2 ชื่อหมู่บ้านที่สื่อความหมาย 2 เนื้อหามากที่สุด ลักษณะที่ 1 ชื่อหมู่บ้านที่สื่อความหมาย 1 เนื้อหา และลักษณะที่ 3 ชื่อที่สื่อความหมาย 3 เนื้อหาเหมือนกันทั้ง 2 อำเภอ ตามลำดับ ในด้านลักษณะการสร้างคำและที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน อำเภอเมืองกับอำเภอวังม่วงมีลักษณะการสร้างคำประสมมากที่สุด รองลงมาเป็นคำสมาสเหมือนกันในด้านการเปลี่ยนแปลงเสียง คำ และความหมายของชื่อหมู่บ้านอำเภอเมืองกับอำเภอวังม่วง พบว่าอำเภอเมืองเปลี่ยนแปลงด้านคำมากที่สุด รองลงมาเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย ส่วนอำเภอวังม่วงเปลี่ยนแปลงเสียงมากที่สุด รองลงมาเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย ในด้านภาพของสังคมที่ปรากฏจากชื่อหมู่บ้านอำเภอเมืองกับอำเภอวังม่วง พบ 5 ลักษณะเหมือนกันทั้ง 2 อำเภอ อำเภอเมืองพบการตั้งถิ่นฐานใกล้แหล่งน้ำมากที่สุด และลักษณะภูมิประเทศแบบที่ราบสูงและที่ราบ ความหลากหลายของพืชพรรณ ความสำคัญของพื้นที่ป่า การบอกทิศทาง ตำแหน่งหรือแสดงลักษณะเด่นของหมู่บ้าน ตามลำดับ ส่วนอำเภอวังม่วงพบการตั้งถิ่นฐานใกล้แหล่งน้ำมากที่สุด และการบอกทิศทาง ตำแหน่งหรือแสดงลักษณะเด่นของหมู่บ้าน ความสำคัญของพื้นที่ป่า ลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่สูงและที่ราบ ความหลากหลายของพืชพรรณ ตามลำดับ